

УДК 347.615

Євгенія Ханович,*аспірант кафедри цивільного права і процесу
Національної академії внутрішніх справ*

ПОРЯДОК СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ НА ДИТИНУ ЗА ЧИННИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

У статті аналізується чинне законодавство, норми якого встановлюють порядок призначення аліментів на утримання дитини та процедуру примусового виконання рішення суду щодо стягнення аліментів. Розглянуті способи стягнення аліментів на дитину та важелі впливу у разі невиконання або неналежного виконання обов'язку щодо утримання дитини.

Ключові слова: аліменти, стягнення аліментів, виконавче провадження, примусове виконання рішення суду.

Постановка проблеми. Відповідно до статті 8 Закону України «Про охорону дитинства» [1], кожна дитина має право на рівень життя, достатній для її фізичного, інтелектуального, морального, культурного, духовного та соціального розвитку. Частиною другою статті 51 Конституції України [2] та статтею 180 Сімейного кодексу України [3] визначено, що батьки зобов'язані утримувати дітей до їх повноліття. Але закріплені права дитини на утримання та обов'язок батьків забезпечувати дитині відповідний рівень життя, харчування, виховання не завжди виконується належним чином у нашій країні. Ухилення від обов'язку утримувати дитину або неналежне його виконання батьками призводить до необхідності примусового стягнення аліментів. У зв'язку із цим є потреба проаналізувати чинне законодавство, що регулює порядок стягнення аліментів.

Стан дослідження теми. Аналіз питання щодо призначення аліментів досліджували у своїх працях відомі українські і зарубіжні цивілісти, а саме: О. Й. Пергамент, В. П., Нікітіна, Л. І. Пацева, Н. М. Єршова, Г. П. Гришин, М. В. Антокольська, Л. В. Сапейко, Л. В. Афанасьєва, М. К. Мамедова, М. А. Данилян, Н. Ш. Бахмані та інші. Разом із тим без належної уваги залишилось актуальне, з нашого погляду, питання про порядок стягнення аліментів. Це пов'язано з тривалим процесом реформування законодавства у сфері виконавчого провадження, що сприяє виникненню нових аспектів у порядку примусового виконання рішень щодо стягнення аліментів.

Мета статті полягає у визначенні теоретичних аспектів способів призначення аліментів на користь дитини, встановленні недоліків у застосуванні правових норм, дослідженні порядку стягнення аліментів за чинним законодавством, аналізі положень нової редакції Закону України «Про виконавче провадження» від 2 квітня 2016 року № 1404-VIII в частині порядку стягнення аліментів на дитину, визначенні ефективних важелів впливу на недобросовісних батьків.

Виклад основного матеріалу. У виконавчому провадженні щодо виконання аліментних зобов'язань, за словами Н. М. Єршової, найкращим чином забезпечує на майбутнє інтереси отримувача аліментів виконавчий лист, який гарантує регулярні надходження належного дитині матеріального утримання, що особливо важливо у разі зміни місця роботи, переїздів платника та інше. Судовий виконавчий документ позбавляє отримувача аліментів від усіляких випадковостей, створюючи міцне та надійне юридичне підґрунтя належного виконання аліментних зобов'язань [4, с. 54]. Але сьогодні чинне законодавство має низку недоліків, які треба усунути для забезпечення належного функціонування механізму стягнення аліментів.

Відповідно до Сімейного кодексу України є два способи визначення розміру аліментів: у частці від доходу її матері, батька і у твердій грошовій сумі. Стаття 183 Сімейного кодексу України визначає, що частка заробітку (доходу) матері, батька, яка буде стягуватися як аліменти на дитину, визначається судом. Якщо стягуються аліменти на двох і

більше дітей, суд визначає єдину частку від заробітку (доходу) матері, батька на їх утримання, яка буде стягуватися до досягнення найстаршою дитиною повноліття.

Якщо платник аліментів має нерегулярний, мінливий дохід, частину доходу одержує в натурі, а також за наявності інших обставин, що мають істотне значення, суд за заявою платника або одержувача може визначити розмір аліментів у твердій грошовій сумі. Розмір аліментів, визначений судом у твердій грошовій сумі, підлягає індексації відповідно до закону.

На сьогоднішній день питання щодо порядку індексації аліментів вирішено, але з набранням чинності Законом України «Про виконавче провадження» від 2 червня 2016 року № 1404-VIII це питання постанове знов. До чинної редакції Закону України «Про виконавче провадження» [7] внесені зміни від 17 травня 2016 року, де міститься положення, що у разі стягнення з боржника аліментів, розмір яких визначений судом у твердій грошовій сумі, на підприємстві, в установі, організації, у фізичної особи, фізичної особи-підприємця відрахування здійснюються з фактичного заробітку (доходу) на підставі постанови державного виконавця. Індексація розміру аліментів, визначеного судом у твердій грошовій сумі, здійснюється підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами, фізичними особами-підприємцями на підставі розрахунку, зробленого (обчисленого) державним виконавцем відповідно до закону. У разі якщо стягнути аліменти у визначеному розмірі та/або суму їх індексації неможливо, адміністрація підприємства, установи, організації, фізична особа, фізична особа-підприємець, які проводили відрахування, нараховують боржнику заборгованість зі сплати аліментів та/або індексації таких аліментів. Оскільки стаття 71 нової редакції Закону України «Про виконавче провадження» від 2 червня 2016 року № 1404-VIII [8] дублює статтю 74 чинного закону до внесення в неї змін, з'являється прогалина щодо регулювання порядку індексації аліментів, яка має бути подолана до вступу в законну силу нової редакції закону.

Відповідно до статті 181 Сімейного кодексу України за рішенням суду кошти на утримання дитини (аліменти) присуджуються в частці від доходу її матері, батька й (або) у твердій грошовій сумі. Частка заробітку (доходу) матері, батька, яка буде стягуватися як аліменти на дитину, визначається судом. Перелік видів доходів, які враховуються під час визначення розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб, затверджений Постановою Кабінету Міністрів

України від 26 лютого 1993 року № 146 «Про перелік видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб» [5] (далі – Перелік). Перелік встановлює лише основні види доходів громадян, які враховуються під час визначення розміру аліментів на дітей. На наш погляд, Перелік не містить усі види доходів. Так, наприклад, у Переліку не містяться такі види доходів, як: дивіденди, роялті, проценти, хоча в багатьох випадках такі доходи є більш суттєвими, проте у зв'язку з їх відсутністю в переліку нормативно-правових актів вони не підлягають сплаті.

Тому, на нашу думку, в Переліку необхідно зазначити лише види доходів, з яких не проводиться стягнення аліментів, а визначення поняття «дохід» необхідно трактувати відповідно до Податкового кодексу України. Пунктом 14.1.54. статті 14 Податкового кодексу України [6] визначено, що дохід із джерелом їх походження з України – це будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності на території України (включаючи виплату (нарахування) винагороди іноземними роботодавцями), її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні, у тому числі, але не виключно, доходи у вигляді: а) процентів, дивідендів, роялті та будь-яких інших пасивних (інвестиційних) доходів, сплачених резидентами України; б) доходів від надання резидентам або нерезидентам в оренду (користування) майна, розташованого в Україні, включаючи рухомий склад транспорту, приписаного до розташованих в Україні портів; в) доходів від продажу рухомого та нерухомого майна, доходів від відчуження корпоративних прав, цінних паперів, у тому числі акцій українських емітентів; г) доходів, отриманих у вигляді внесків та премій на страхування і перестраховання ризиків на території України; г) доходів страховиків-резидентів від страхування ризиків страховальників-резидентів за межами України; д) інших доходів від діяльності, у тому числі пов'язаних із повною або частковою переуступкою прав та обов'язків за угодами про розподіл продукції на митній території України або на територіях, що перебувають під контролем контролюючих органів (у зонах митного контролю, на спеціалізованих ліцензійних митних складах тощо); е) спадщини, подарунків, вигравів, призів; є) заробітної плати, інших виплат та винагород, виплачених відповідно до умов трудового та цивільно-правового договору; ж) доходів від зайняття підприємницькою та незалежною професійною діяльністю.

Таку саму позицію висловив Верховний Суд України в ухвалі від 9 квітня 2008 року,

посилаючись на визначення терміна «дохід», наданого у статтях 1.2, 1.3 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб». Дохід – сума будь-яких коштів, вартість матеріального і нематеріального майна, інших активів, що мають вартість, одержаних платником податку у власність або нарахованих на його користь з різних джерел як на території України, так і за її межами.

Дохід із джерелом його походження з України – це будь-який дохід, одержаний платником податку або нарахований на його користь від здійснення будь-яких видів діяльності на території України у тому числі, але не виключно, у вигляді дивідендів, нарахованих резидентом-емітентом, корпоративних прав.

Недоліком визначення розміру аліментів у твердій грошовій сумі є не тільки складна та недосконала процедура індексації аліментів, а й швидкість реагування на збільшення або зменшення доходу боржника. Водночас можна відзначити суттєву перевагу визначення розміру аліментів у твердій грошовій сумі, а саме коли боржник приховує свій фактичний дохід, що є досить розповсюдженою практикою в нашій країні. Як зазначає А. І. Пергамент, визначення розміру аліментних зобов'язань у частці від доходів поставило особу, уповноважену на отримання аліментів, у вкрай важке положення: часто буває складно виявити всі окремі доходи зобов'язаної особи, а у разі визначення розміру аліментного зобов'язання в частці на отримувача аліментів падає важкість виявлення усіх конкретних доходів відповідача. З іншого боку, таке положення полегшує для недобросовісного відповідача можливість приховати частину своїх доходів і тим самим зменшити частку, яка належить дитині за аліментним зобов'язанням [9, с. 63]. Розмір аліментів у кожному конкретному випадку визначає суд, він має брати до уваги всі обставини справи, досліджуючи джерела прибутку батька, з якого будуть стягуватись аліменти на дитину, враховувати наявність нерухомого майна, транспортного засобу, кількість і мету перетину державного кордону. М. В. Антокольська звертає увагу із цього приводу на те, що значна кількість норм, які регулюють сімейні відносини взагалі та аліментні зобов'язання зокрема, мають так званий ситуаційний характер. Це значить, що вони містять визначення, які не можуть бути чітко й однозначно визначені в законі, оскільки потребують індивідуальної конкретизації на підставі врахування усіх обставин справ і в кожній ситуації [10, с. 247].

Але визначення розміру аліментів ще не є запорукою належного виконання свого обов'язку батьком дитини. Основною і най-

складнішою частиною є виконання такого рішення суду, яке покладається на державну виконавчу службу.

Найпростішим є стягнення аліментів із боржника, який офіційно працевлаштований на підприємстві, в установі, організації, у фізичної особи, фізичної особи-підприємця або офіційно отримує інші види доходів. Підприємства, установи, організації, фізичні особи, фізичні особи-підприємці здійснюють відрахування із заробітної плати, пенсії, стипендії та інших доходів боржника і перераховують кошти стягувачу у строк, встановлений для здійснення зазначених виплат боржнику. Вказані суб'єкти кожні шість місяців надсилають державному виконавцю звіт.

Відповідно до частини третьої статті 70 Закону України «Про виконавче провадження» у разі стягнення аліментів із заробітної плати боржника може бути утримано за виконавчими документами до погашення у повному обсязі заборгованості п'ятдесят відсотків. У частині четвертій цієї статті передбачено, що загальний розмір усіх відрахувань під час кожної виплати заробітної плати не може перевищувати п'ятдесят відсотків заробітної плати, що має бути виплачена працівнику, у тому числі в разі відрахування за кількома виконавчими документами. Це обмеження не поширюється на відрахування із заробітної плати в разі відбування боржником покарання у вигляді виправних робіт і стягнення аліментів на неповнолітніх дітей. У таких випадках розмір відрахувань із заробітної плати не може перевищувати сімдесяти відсотків. Таким чином, розмір відрахувань із заробітної плати та інших доходів під час стягнення аліментів на неповнолітніх дітей за виконавчим листом не може перевищувати сімдесяти відсотків. Такий самий зміст має стаття 70 Закону України «Про виконавче провадження» від 2 квітня 2016 року 1404-VIII (нова редакція).

Нині все частіше трапляються випадки, коли платник аліментів офіційно ніде не працевлаштований. Коли підраховується заборгованість, розмір аліментів встановлюється виходячи із середньої заробітної плати працівника відповідної кваліфікації або некваліфікованого працівника для даної місцевості. Виникає ситуація, коли державний виконавець має підраховувати заборгованість, яку він не здатен стягнути. Накопичення значної заборгованості тільки погіршує становище як боржника, так і стягувача, оскільки платник втрачає бажання знаходити роботу і намагатиметься знайти неофіційні джерела існування.

Донині точаться дискусії серед науковців щодо відповідальності за невиконання або неналежне виконання аліментних зобов'язань.

Прихильником позиції, що примусове стягнення аліментів є мірою відповідальності, є А. І. Пергамент. Іншу позицію висловлюють Л. І. Пацева, М. В. Антокольська, В. П. Нікітіна, Л. В. Афанасьева, відповідно до якої, відповідальністю є лише санкції, які виражаються у позбавленні винного правопорушника суб'єктивного права або можливості на нього покласти додаткові зобов'язання. Так, Л. І. Пацева вважає, що виконання аліментних зобов'язань під примусом ознакам відповідальності не відповідає [11, с. 15].

У частині 2 ст. 74 Закону України «Про виконавче провадження» має місце положення про те, що у разі наявності заборгованості зі сплати аліментів понад три місяці, стягнення може бути звернено на майно боржника. Звернення стягнення на заробітну плату не перешкоджає зверненню стягнення на майно боржника. Звернення стягнення на майно боржника полягає в його арешті, вилученні та примусовій реалізації. Проте це положення не узгоджується з положеннями ч. 8 ст. 181 Сімейного кодексу України: якщо батьки ухиляються від сплати аліментів або не мають можливості утримувати дитину, то дитині призначається тимчасова державна допомога. Ми вважаємо, що відповідно до законодавства слід встановлювати причини, з яких боржник не працює і не одержує доходу, а не надавати у разі його ухилення тимчасову державну допомогу. Інша ситуація, якщо боржник із поважних причин не працює чи не одержує дохід, то йому за відповідною заявою суд має надати відстрочку або розстрочку сплати аліментів або зменшити їх розмір, а дитині, відповідно, надати тимчасову державну допомогу. Якщо ж боржник ухиляється від сплати аліментів, не працює та не бажає працевлаштуватись, слід ужити заходів щодо звернення стягнення на його майно, що спонукатиме його до виконання аліментного зобов'язання.

Відповідно до ч. 1, 2 ст. 196 Сімейного кодексу України у разі виникнення заборгованості з вини особи, яка зобов'язана сплачувати аліменти за рішенням суду, одержувач аліментів має право на стягнення неустойки (пені) у розмірі одного відсотка від суми несплачених аліментів за кожен день прострочення. Розмір неустойки може бути зменшений судом з урахуванням матеріального та сімейного стану платника аліментів.

Одним зі способів ухилення від виконання своїх зобов'язань є виїзд боржника, на якого покладено обов'язок сплачувати аліменти, за межі України в тому числі на постійне місце проживання. Так, положеннями статті 11 цього Закону України «Про виконавче провадження» надано право державному ви-

конавцю у процесі здійснення виконавчого провадження у разі ухилення боржника від виконання зобов'язань, покладених на нього рішенням, звертатися до суду за встановленням тимчасового обмеження у праві виїзду боржника – фізичної особи – або керівника боржника – юридичної особи – за межі України до виконання зобов'язань за рішенням. Аналогічний зміст має пункт 19 статті 18 Закону України «Про виконавче провадження» від 2 квітня 2016 року 1404-VIII (нова редакція). Процедура тимчасового обмеження боржника у праві виїзду за межі України чітко визначена в роз'ясненнях Міністерства юстиції України від 17 вересня 2012 року [12].

Не менш важливим є порядок сплати аліментів у разі виїзду одного з батьків за кордон на постійне проживання у державу, з якою Україна не має договору про надання правової допомоги. У такому разі аліменти стягуються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 року № 1203 «Про затвердження Порядку стягнення аліментів на дитину (дітей) у разі виїзду одного з батьків для постійного проживання в іноземній державі, з якою не укладено договір про подання правової допомоги» передбачає, що у разі виїзду одного з батьків, який є громадянином України, для постійного проживання в іноземній державі, з якою Україна не має договору про подання правової допомоги, він повинен сплатити аліментні зобов'язання з утримання дитини (дітей) до досягнення нею повноліття, які оформляються договором між цією особою та одним із батьків, з яким залишається дитина (діти), або її опікуном, піклувальником (далі – одержувач аліментів), або договором про припинення права на аліменти для дитини (дітей) у зв'язку з передачею права власності на нерухоме майно (житловий будинок, квартиру, земельну ділянку тощо). Якщо аліментні зобов'язання не були виконані особою, що виїжджає, стягнення аліментів провадиться за рішенням суду.

Стягнення аліментів за кордоном, як зазначає у своєму дослідженні Ю. Черняк, нині значно спростилося завдяки наявній міжнародно-правовій договірній базі. За її словами, сучасна міжнародна практика відбувається таким чином, що право на утримання не припиняється автоматично внаслідок таких обставин, як зміна місця проживання чи громадянства одного з учасників аліментних правовідносин, оскільки за таких обставин право на отримання аліментів може бути здійснено або через пред'явлення позову в країні, в якій проживає відповідач, або шляхом виконання у цій

країні рішення, ухваленого за місцем проживання позивача [13].

У практиці є випадки, коли особа не працює, не має майна, на яке може бути звернено стягнення, та не виїжджає за кордон. У такому разі, якщо є заборгованість зі сплати аліментів у розмірі, що сукупно перевищує суму відповідних платежів за шість місяців, передбачена кримінальна відповідальність.

Статтею 164 Кримінального кодексу України встановлено відповідальність за злісне ухилення від сплати встановлених рішенням суду коштів на утримання дітей (аліментів), а також злісне ухилення батьків від утримання неповнолітніх або непрацездатних дітей, що перебувають на їх утриманні. Під злісним ухиленням від сплати коштів на утримання дітей (аліментів) або на утримання непрацездатних батьків слід розуміти будь-які діяння боржника, спрямовані на невиконання рішення суду (приховування доходів, зміну місця проживання чи місця роботи без повідомлення державного виконавця тощо), які призвели до виникнення заборгованості зі сплати таких коштів у розмірі, що сукупно становлять суму виплат за шість місяців відповідних платежів. Але на практиці притягнення до кримінальної відповідальності майже не відбувається.

Слід погодитися з М. В. Чундак, яка досліджує проблеми стягнення аліментів у порядку наказного провадження, у тому, що не потрібно відразу ж встановлювати жорстку відповідальність за несплату аліментів, але слід виважено, обґрунтовано зважитись прийняти відповідні зміни до законодавчих актів, що регулюють питання стягнення аліментів [14, с. 5].

Як альтернативний захід впливу на боржника, на нашу думку, необхідно запровадити адміністративну відповідальність. Запровадження адміністративної відповідальності за ухилення від сплати аліментів на утримання дитини у вигляді громадських робіт буде більш дієвою мотивацією для боржника знайти роботу або працевлаштуватись офіційно, щоб не працювати на громадських роботах, на яких не отримуєш зарплатню. При цьому у разі продовження злочинної поведінки винної особи суд матиме об'єктивні підстави в подальшому притягнути її до кримінальної відповідальності.

На наш погляд, необхідно запровадити як один із видів відповідальності за ухилення від виконання або неналежне виконання аліментних зобов'язань позбавлення боржника спеціальних прав у разі несплати аліментів – водійського посвідчення.

Незважаючи на існування різноманітних санкцій за ухилення від сплати аліментів, необхідно наголосити, що законодавством передба-

чена можливість відстрочити або розстрочити сплату заборгованості за аліментами.

Відповідно до ч. 2, 3 ст. 197 Сімейного кодексу України за позовом платника аліментів суд може повністю або частково звільнити його від сплати заборгованості за аліментами, якщо вона виникла у зв'язку з його тяжкою хворобою або іншою обставиною, що має істотне значення. Суд може звільнити платника аліментів від сплати заборгованості, якщо буде встановлено, що вона виникла внаслідок неперед'явлення без поважної причини виконавчого листа до виконання особою, на користь якої присуджено аліменти.

Висновок

Останнім часом спостерігається позитивна тенденція з боку законодавця, спрямована на посилення відповідальності за невиконання або неналежне виконання обов'язку батьками сплачувати аліменти на дитину. Безперечно, є необхідність подальшого вдосконалення законодавства у сфері стягнення аліментів. Нова редакція Закону України «Про виконавче провадження» від 2 квітня 2016 року № 1404-VIII у частині регулювання порядку стягнення аліментів містить аналогічні положення старої редакції закону, крім норми закону, де передбачається індексація аліментів, що значно погіршує становище стягувача порівняно зі старою редакцією. Складність стягнення аліментів на дитину пов'язана не тільки з недосконалістю норм сімейного законодавства або законодавства, що регулює примусове виконання рішень, а й податкового, яке робить можливим неофіційне працевлаштування або отримання зарплатні у «конверті», адміністративного, кримінального, прогалини якого роблять можливим ухилення боржника від відповідальності. Таким чином, порядок стягнення аліментів на дитину є складним процесом, що пов'язаний із декількома галузями права та потребує вдосконалення на кожній стадії – від призначення аліментів за рішенням суду до його примусового виконання.

Список використаних джерел:

1. Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 № 2402-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 30. – Ст. 142.
2. Конституція України // Відомості Верховної Ради України – 1996. – № 30. – Ст. 141.
3. Сімейний кодекс України // Відомості Верховної Ради України – 2002. – № 21. – Ст. 135.
4. Ершова Н. М. Алиментные обязанности членов семьи / Н. М. Ершова. – Москва: Знание, 1976. – 64 с.
5. Про перелік видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.02.1993 № 146 // ВР

України. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/146-93-%D0%BF>

6. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – № 13, № 13-14, № 15-16, № 17. – Ст. 112.

7. Про виконавче провадження : Закон України від 21.04.1999 № 606-XIV // Відомості Верховної Ради України. – № 24. – Ст. 207.

8. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII // Урядовий кур'єр. – № 134.

9. Пергамент А. И. Алиментные обязательства по советскому праву / А. И. Пергамент. – М.: Госюриздат, 1951. – 167 с.

10. Антокольская М. В. Семейное право: учебник / М. В. Антокольская. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Юрист, 2002. – 336 с.

11. Пацева Л. И. Обязательства по содержанию несовершеннолетних детей : автореф. дис. ... канд. юр.

наук : спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / Пацева Л. И.; ВНИИ сов. Законодательства. – М., 1972. – 22 с.

12. Тимчасове обмеження боржника у праві виїзду за межі України : Роз'яснення Міністерства юстиції України від 17.09.2012 // ВР України. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0031323-12> (дата звернення: 15.09.2016).

13. Черняк Ю. Умови визнання і виконання іноземних судових рішень про стягнення елементів (в аспекті міжнародних договорів України / Ю. Черняк // Право України. – 2010 – № 4. – С. 292–298.

14. Чундак М. В. Стягнення аліментів в порядку наказного провадження. Основні проблеми та шляхи до вдосконалення Законодавчих норм / М. В. Чундак // Часопис Академії адвокатури України. – 2012. – № 2. – С. 1–6.

В статті аналізується действующее законодавство, норми якого устанавлюють порядок назначення алиментов на содержание ребёнка, процедуру принудительного исполнения решения суда относительно взыскания алиментов. Рассмотрены способы взыскания алиментов на ребёнка и рычаги воздействия при неисполнении или ненадлежащем исполнении обязанности содержания ребёнка.

Ключевые слова: алименты, взыскание алиментов, исполнительное производство, принудительное исполнение судебных решений.

This article analyzes the current legislation, the provisions of which establish the procedure for the appointment of alimony for the child support, enforcement procedure the court decision regarding the recovery of maintenance. The methods of collecting child support and ways of influencing proper child care are described.

Key words: child support, alimony, enforcement, enforcement of court decisions.

